

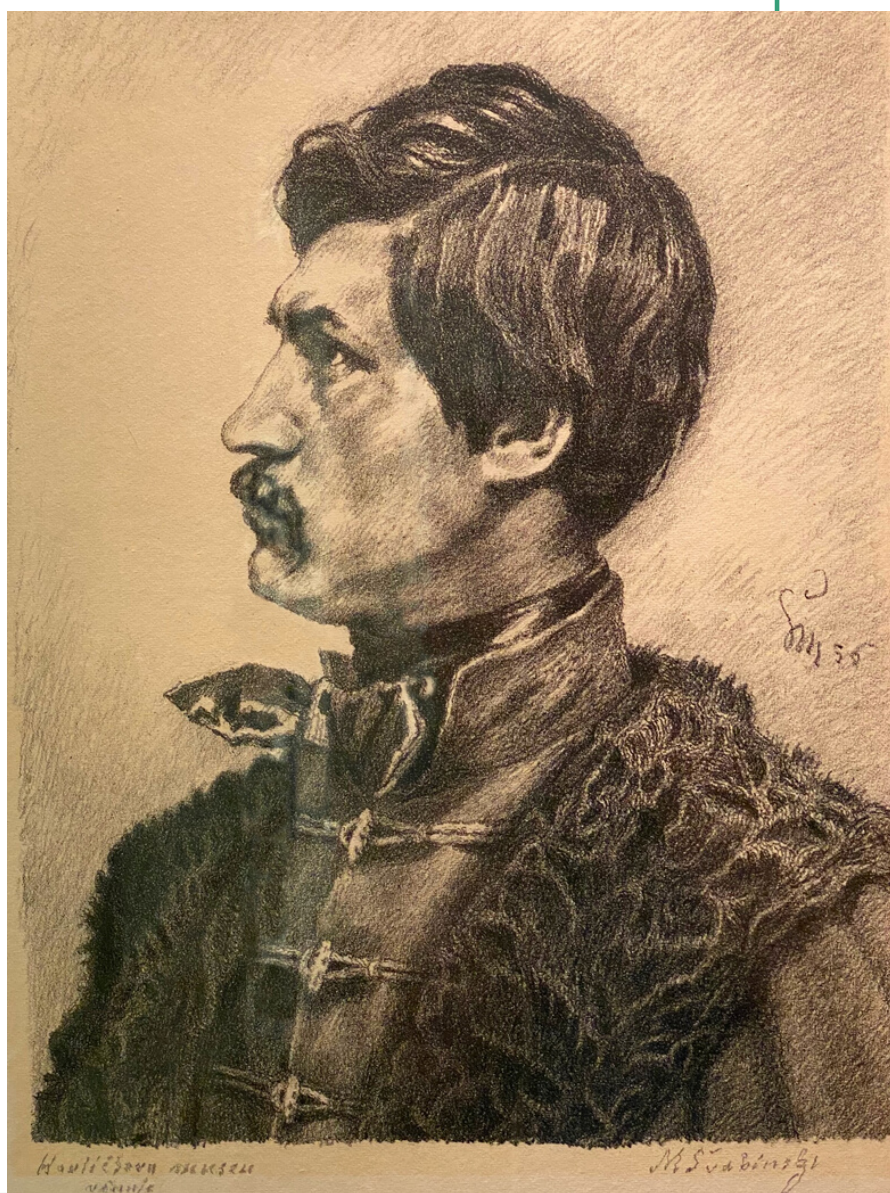
1. ČÁST

LITERÁRNÍ TOULKY

KAREL HAVLÍČEK BOROVSKÝ

Novinář
Literární kritik
Básník
Satirik
Překladatel

Vytvořila
Lektorka Lidy
Čeština doma

STUDIUM TEOLOGIE

Havlíčkovy dospívání

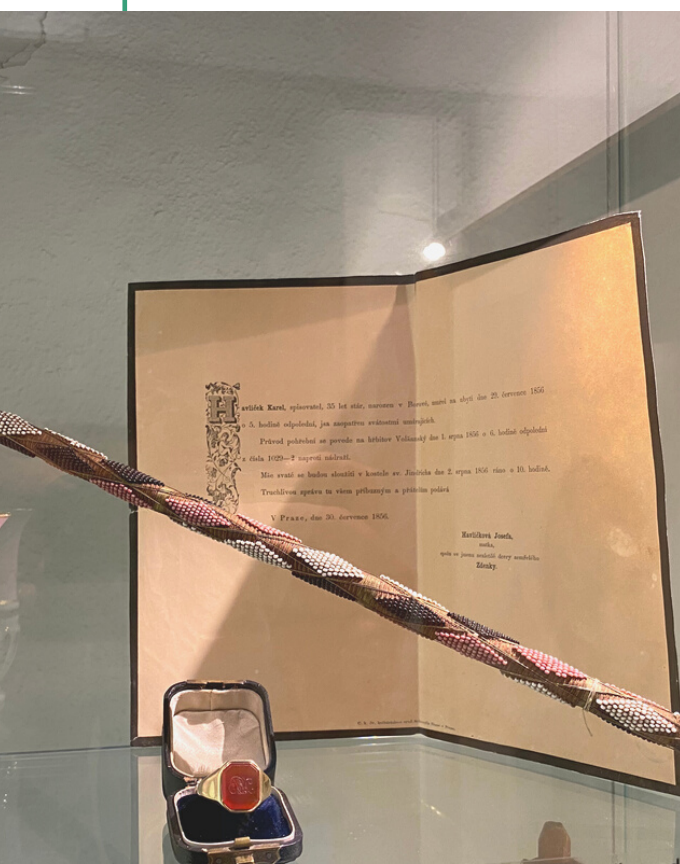
Po dokončení gymnázia, studoval Havlíček filozofii. Poté se rozhodl pro teologii a vstoupil do kněžského semináře. **Domníval se, že jako kněz nejvíce prospěje národu.** Byl přesvědčen, že je to právě kněz, kdo může nejvíce působit na lidi, **rozšiřovat český národní a vlastenecký život.**

Svým ošumělým oblečením budil v měšťanských kruzích často pohoršení. **Otec si přál, aby Karel studoval práva,** ale on se rozhodl pro teologii, aby jako kněz mohl působit mezi lidmi. Ostatně **splnil tím vroucí přání své matky, ženy velice zbožné.**

Pobyt v arcibiskupském semináři v Klementinu však jeho představy nenaplnil. **V závěru ročního studia byl vyloučen a odešel zklamán, jako odpůrce katolické církve.**

Havlíček byl ze semináře vyloučen pro špatný prospěch. **Pravým důvodem ovšem bylo, že Havlíček kritizoval praktiky katolické církve, studoval ruštinu a skládal české básně.**

Dobře, vypadá to, jako by měl student Havlíček dostudováno a nějak vést bez zaměstnání. Co dělá? Cestuje po vlastech českých, ale i po Slovensku a Haliči. Dostává se do Lvovské oblasti. **Proč cestuje? Čeho si všímá?** Cestuje, aby poznal lidi. Všímá si, jak žijí a hlavně čím žijí. Začíná zkoumat vlivy, ideály a představy o životě a o touhách, **neboli to, čím by lidé žít chtěli.** Výborná průprava pro budoucího novináře. V Haliči se také připravuje na odjezd do Ruska, do Moskvy. Pilně se učí rusky a polsky.

CARSKÉ RUSKO

První Havlíčkovy dojmy z carského Ruska jsou nadšené. Je to způsobeno i tím, že Karel Havlíček odjíždí do Ruska s něčím, co bychom dnes nazvali předsudky. Předsudky v kladném smyslu.

V našem slavjanofilském národně obrozeneckém prostředí se věří, že Rusové jsou jediný nepodmaněný slovanský národ a takový národ musí být národ nejlepší a nejsilnější. Od nich k nám může proniknout záchrana.

Havlíček byl vlivem Jána Kollára a dalších přátel zastáncem rusofilství a všeslovanské vzájemnosti. **Svůj názor výrazně pozměnil po ročním pobytu v carském Rusku, kde působil jako vychovatel u významného profesora.** Již roku 1844 se vrátil s přesvědčením, že slovanská vzájemnost je **zcela nereálná.**

Avšak měsíce plynou, bystré oči Havlíčkovy se rozhlíží. A všímají si, jak nádherné, bílým šterkem sypané cestičky jsou u honosných vil bohatých lidí. Jak špatně vyspravené a blátivé mají v Moskvě ulice. Jaká nužná oraniště místo cest potkávají u chýší. **A říká si: tenhle carismus prorostlý absolutistickou mocí, který dává přednost bohatým, bohatstvím rozmazleným až zhýralým lidem před miliony Rusů, to by měl být náš program pro slovanskou veleříši?**

Takhle ostře kriticky se Havlíček vyhraňuje ne vůči Rusům, ale vůči carismu v Rusku. V podobném duchu se nesou i jeho další příspěvky **v Obrazech z Rus.** Počáteční okouzlení ruským prostředím vystřídala skepse. Havlíček se vrací do Čech...

Co je třeba zmínit, v Moskvě se začal Havlíček **zajímat o epigram,** studoval jej teoreticky, překládal epigramatickou tvorbu a psal vlastní epigramy.

HAVLÍČEK NOVINÁŘ

Po návratu z Moskvy působil Havlíček jako redaktor Pražského posla, kde zahájil svou novinářskou a politickou kariéru.

Později působil v redakci Pražských novin (literární příloha Česká včela), své literární práce začal publikovat v České včele, která patřila k reprezentativním časopisům a v té době se orientovala na náročnější literární práce, většinou spjaté s národopisnou problematikou. Havlíček tu pod jménem Havel Borovský tiskl epigramy a od poloviny roku 1845 zde začal publikovat beletristicko - publicistické Obrazy z Rus.

* 31. 10. 1821
+ 29. 7. 1856

Po zastavení vlastních **Národních novin** (slavná satirická příloha Šotek), vydává Havlíček v Kutné Hoře **politický časopis Slovan**, ten je však po čase zakázán.

Slovan je jedno neustálé zápolení. **Havlíček neustále otevírá politicky nepohodlná témata: proč jsme znevýhodňováni, a proč nemáme svobodu slova?** Vydávání Slovana je neustále provázáno policejními zásahy. Bezpečnostní složky přicházejí do redakce rozmetat sazbu, opakovaně zabavují náklad až do výše 3000 výtisků. Havlíček nakonec sám zastavuje vydávání Slovana.

A **stahuje se domů**. Doma má ženu Julii a malou dceru Zdeničku. Má předsevzetí, **že bude sedlačit, vyřadí se na poli, aby zapomněl**. Bude se věnovat rodině a psát knihy prospěšné lidem. Jaká je realita?

Dne 16. prosince 1851 kolem třetí hodiny ranní vstoupil do Havlíčkova bytu policejní komisař Franz Dederas s dvěma strážníky a vyzval jej, aby ho následoval. V doprovodu dalších tří strážníků byl spěšným dostavníkem dopraven do tyrolského Brixenu.

HAVLÍČKOVO ZATČENÍ

Havlíček byl za svou žurnalistickou činnost vládou tvrdě perzekvován, několikrát souzen a **16. 12. 1851 zatčen a internován v tyrolském Brixenu**.

Jak se Havlíčka zbavit? Odstranit jej z veřejného života. V noci z 15. na 16. prosince byl zatčen a odvezen do tyrolského Brixenu, kde prožil bezmála 4 roky. **V Brixenu napsal svá vrcholná básnická díla.**